

Demokrácia Magyarországon

Az előadás előtt levetítették Pesty László Megsebzett ünnep című, a 2006. október 23-án Pesten lejátszódott eseményekről készült dokumentumfilmjét. A film után Pelczné dr. Gáll Ildikó országgyűlési képviselő, az előadás egyik rendezője köszöntötte a vendégeket, majd így folytatta:

– Azoknak a szájából szeretnénk hallani, mi történt 2006. október 23-án Budapesten, akiket nem a kormány kért fel, hanem önmaguktól, belső indíttatásból éreztek késztetést arra, hogy megvédjék az elesetteket és bátorítsák a sértetteket. Talán a címből is kiderült, hogy különböző időpontokban készültek a filmfelvételek.

Morvai Krisztina

Október 23-a után, a megfélemlített emberek közül többen nem mertek nyilatkozni. Félték, mert nem tudták, mi fog következni. Nem érezték a védelmet. A középiskolás leány nem tudta, járhat-e még iskolába, a tanár sem tudta, mi lehet az események következménye, hiszen négy rendőr is ellene vallott. Demokratikus országban élünk állítólag, mégis úgy tűnik, hogy az a bizottság, amelyiket a kormány felkért, hogy vizsgálja ki a történeteket, mintha nem arra a megállapításra jutott volna, mint a Független Jogász Bizottság, amelyik a munkáját más módszerekkel végezte el. Hallgassuk meg előbb Morvai Krisztinát.

Kapcsolódva a képviselő asszonyhoz, hadd mondjam el, hogy megdöbbenő módon még most, hetekkel, hónapokkal az események után is folyamatban vannak azok a koncepciók, eljárások, amelyek az ötvenes évek módszerei és forgatókönyvei szerint zajlanak. Ezek már augusztus 19-e és 20-a, majd október 23-a után kezdődtek. A mi bizottságunk – hadd kezdjem azzal, ami az utolsó eleme a bizottságunk munkájának – most, a 23-ai véres hétfő fél éves évfordulóján egy nagy kampányba szeretne kezdeni, amelynek célja a koncepciók eljárások azonnali megszüntetése.

Csodálatos dolog, hogy képviselőasszony, illetve a Miskolci Gráciák megszervezték ezt a találkozót, s hogy ilyen sokan vagyunk együtt. Átadjuk egymásnak a tapasztalatainkat, és mindenki tud még szörnyűbbet annál, amit a másik mond. De ez nem elég. Valami nagyon határozottat, bátrat kell tennünk annak érdekében, hogy az emberi méltóságukat visszaadjuk azoknak, akiket levadásztak, összeverték a rendőrök, rabszállító autókba tettek, börtönbe vetettek, és ott az ávo által alkalmazott kínzási

módszerekkel megaláztak és kínoztak. Többen, akik fogságban voltak a szeptemberi, októberi napokban, elmondva a hozzátartozóknak, hogy mi történt velük, valóban az ávó módszereit idézték fel, tudattalanul is. Elmondták, hogy a homlokukat oda kellett támasztani a falhoz. Ott álltak sorban, terpeszállásban és így kellett órákat eltölteniük. A bokájukat addig rugdosták, amíg a smasszer, a rendőr úgy nem gondolta, hogy elég nagyméretű terpeszben állnak.

Nemsokára meglátjuk azokon a felvételeken, amelyeket a bizottságunk készített az áldozatok, a szemtanúk meghallgatásáról, hogy volt egyetemista, akinek az életéért kellett könyörögnie térdén állva, miközben a rendőrök gumibotozták. Ilyen kínzásokon kellett végigmenniük az embereknek, akiket bebörtönöztek, két hétig is fogságban tartották, míg másodfokon tisztességes bírók végül elengedték őket. Sokan kerültek ezután házi őrizetbe, majd az eljárások tovább folytatódtak és az esetek többségében jelenleg is folytatódnak.

Mi történt szeptember 17-én?

A mi bizottságunk a kezdet kezdetén úgy nevezte el magát, hogy az október 23-ai budapesti erőszakos eseményeket vizsgáló bizottság, de elhamarkodottnak bizonyult ez a névválasztás, hiszen már a vizsgálódásaink elején rá kellett jönnünk, hogy nem tudjuk csak a 23-a hajnallal indítani a vizsgálódásunkat. Távolság kell mennünk időben, legalább szeptember 17-éig, az öszödi beszéd nyilvánosságra kerüléséig. Akkor történt, hogy az emberek felháborodtak azokon a hazugságokon, amelyeket azóta is folyamatosan próbálnak bagatelizálni, kicsinyíteni, hogy áh, minden politikus hazudik. Itt nem kis hazugságokról volt szó, hanem arról, hogy egy jóléti programot ígértek az ország népének, ezt a választási programot szavazták meg, majd nem sokkal később a miniszterelnök feltárta a saját szűk körének, csak aztán kiszivárgott, hogy hamis adatokra, hazugságokra építették ezt a programot. Szó nincs emberbarát programról, egy neoliberális, vadkapitalista program vár az emberekre, amely igen sok megpróbáltatást és áldozatot vár el az országtól.

Ezen felháborodva kezdtek el az emberek a Kossuth téren gyülekezni. Tettek-e valami rosszat? Nem. Mindössze az emberi jogait gyakorolták, a gyülekezési, a véleménynyilvánítási jogukat, a szólásszabadságukat, amelyeket nemzetközi emberi jogi egyezmények, a magyar alkotmány és a magyar jogszabályok biztosítanak. Már ekkor megkezdődött az a jelenség, amelyet úgy nevezett el a bizottságunk, hogy démonizálás. Félelmetesnek, rossznak állították be azokat az embereket, akik éltek alkotmányos, állampolgári, emberi jogaikkal. Ezen a napon még csak az volt a kormánypárti képviselőnek a szlogenük, hogy egyesek kivitték a Parlament falai közül a politikát, és ez rettenetes. Mi van ebben rettenetes? Az erkölcsileg felnőtt embernek nemcsak joga, hanem kötelessége is, hogy a közösségének, az őt körülvevő társadalomnak, az országnak, a nemzetnek az ügyeivel, a köz ügyeivel foglalkozzon. Nem csak a választott képviselői útján politizálhat, hanem ha a közügyekkel való foglalkozást nevezzük politikának, akkor politizálhat olyan formában, hogy tiltakozásképpen kivonul az utcára.

Elkezdődött tehát a démonizálás, amely 18-án csúcsosodott ki, a Magyar Televízió ostromakor. Mi is történt akkor? Körülbelül tízezer ember gyűlt össze a Kossuth téren, akik közül pár ezren átvonultak a televízióhoz, hogy átadják a petíciót. Akkor néhány tucát, kigyúrt külsejű, kétségtelenül erőszakosan viselkedő fiatalember megrohmozta az épületet. Ott állt az a sok szerencsétlen, magárahagyott, nyomorult rendőr, akikkel minden jóérzésű ember együttérzett. Láttuk, hogy kiszolgáltatottak, nincs megfelelő felszerelésük, életveszélyben vannak és halálfélelmet élnek meg. Ehhez képest nem küldtek erősítést melléjük. Tudjuk azt, hogy a rendészeti miniszter és a miniszterelnök is folyamatosan, percről percre figyelte az eseményeket, hogy mi is történik az MTv ostromakor. Nekik kötelességük lett volna erősítést küldeni a rendőrök és a televízió védelmére. Máig rejtély, hogy ez miért nem történt meg.

Azt mondta egy ideig a média, és arról próbálták az embereket meggyőzni, hogyan szólhatna bele egy miniszter, vagy egy kormányfő a rendőrség dolgába? Ezek rendőrszakmai dolgok. A mi bizottságunk jogászokból áll, és úgy gondoljuk, hogy egy jogállamban a jogszabályok keretein belül kell megvizsgálnunk, mi az, ami jogszerű és mi nincs összhangban a jogszabállyal. A jogszabály szó szerint azt mondja, hogy a rendőrséget a kormány a rendészeti miniszter útján irányítja. Irányítási jogot gyakorol, sőt irányítási kötelezettsége is van a rendőrség felett. Mellébeszélés és hazugság, hogy a kormány nem szólhat bele a rendőrség dolgába. A rendőrségi törvény részletezi, hogy konkrét utasítási joga is van a kormánynak a rend fenntartása, védelme érdekében. Tehát nem az instrukció tényével van probléma, hanem a tartalmával, hiszen 19-én éjszaka, amikor elkezdődtek a borzalmak, amikor összeverték száz embert, akik nagyon súlyosan megsérültek, amikor elkezdődtek az önkényes őrizetbevételek, a hírügynökségek tudósítottak arról, hogy a rendőrök gumibotozzák a földön fekvő embereket, rugdossák őket, akkor a miniszterelnök másnap úgy nyilatkozott, hogy példamutató módon járt el a rendőrség. Ekkor már a kormány az irányító jogkörében kifejezetten instruálta a rendőrséget, utasította, hiszen a magyar nyelvben az a szó, hogy példamutató, azt jelenti, hogy ez a példa, eszerint kell csinálni. Hogyan? Megszegve az összes idevonatkozó emberi jogi normát, a magyar alkotmány szabályait, a rendőrségi törvény szolgálati szabályait.

De térjünk vissza szeptember 18-ára, mert nagyon fontos dolgok történtek október 23-a megértése szempontjából. Nagyon ódzkodott először a mi bizottságunk, hogy nem akarunk foglalkozni a szeptemberi dolgokkal, az MTv előtt történtek-vel, csak október 23-ra koncentrálnunk. De nem lehet az összefüggéseket enélkül megérteni. Folyamatosan ezeket a garázda alakokat mutogatták 18-án, annyiszor, hogy az emberek úgy gondolhatták, hogy az egész tömeg olyan erőszakos, garázda. Az édesanyám is ott volt a tömegben, egy budai úriasszony, aki nem próbált Molotov-koktélt dobálni a rendőrökre, ahogy én sem dobáltam a két gyerekemmel október 23-án. Az édesanyám, hátul állva a tömegben nem látott semmit, ami elől történt. Mégis, úgy volt azonosítva a tömeg, hogy erőszakos, agresszív, neofasiszta. Másnap már a nemzetközi sajtó is úgy interpretálta, hogy neofasiszta, neonáci elemek. A démonizálás is abból állt, hogy ezeket az embereket mutatták folyamatosan. Az MTv-ostrom ijesztő

képeinek a folyamatos ismétlésével sikerült összerosni azt a néhány tucatnyi garázda, erőszakos embert – akik ki tudja, hogy kerültek oda, de ez már egy másik kérdés – az összes tiltakozóval, demonstrálóval, akiknek a száma meghaladta az ötvenezret a Kossuth téren több napon át, aztán hosszútávon az egész ellenzékkal.

Kialakult az a közbeszéd, hogy a csendes többség és a randalírozó kisebbség, és ezt a garázda társaságot azonosították az egész ellenzékkal és mindazokkal, akik kritikusak a kormánnyal szemben. Szeptember 19-én, napközben a kormányfő megígérte, hogy meg fogja védeni a csendes többséget. Mikor megkérdezték tőle a TV2 munkatársai, hogy nem gondolja-e, hogy az öszödi beszéd kiszivárgása összefüggésbe hozható az eseményekkel és ezért le kellene mondania, akkor csodálkozva visszakérdezett, hogy nekem, miért? Azt mondta még, nem gondolja, hogy így lenne, hamarosan bizonyára pont a fordítottja lesz az igaz, mert nőni fog a népszerűsége, az emberek ugyanis észreveszik, hogy micsoda ribillió van ebben az országban, és ha választaniuk kell, hogy a ribillió, vagy Gyurcsány Ferenc, aki megvédi őket, akkor Gyurcsány Ferencet fogják választani.

Azt gondolom, hogy ez az interjú nagyon sokatmondó, nagy katarzis volt, amikor a kutatásaink során megtaláltuk. 19-én éjszaka a kormánybiztos útján mondta Gyurcsány Ferenc, hogy tekintettel a ribillióra, az előző éjszakára és az erőszakra, ő folyamatosan figyelni fogja az eseményeket valamiféle „irányítótornyból”. Lehet, hogy ott elbóbiskolt, de a hírügynökségek percről percre tudósítottak arról, hogy mi történik Budapest utcáin. Ekkor kezdődött el ugyanis az a bizonyos levadászás, amikor a Kossuth térről hazafelé tartó embereket, fiatalokat és idősebbeket, az éjszakai járatokhoz indulókat, vagy még csak nem is a Kossuth térről hazatérőket, hanem az éjszakai műszakból érkezőket, vagy vidékről bejövőket levadásztak a rendőrök, brutálisan összeverték, rabszállító autókba terelték, bebörtönözték őket, megkínóztak és eljárásokat indítottak ellenük.

Rendőri brutalitás, önkényes őrizetbevételek, koncepciók eljárások

A hírügynökségek jelentették, hogy az emberek fejét rugdossák a rendőrök a földön, gumibototnak válogatás nélkül, súlyos sérüléseket okozva, száz sérült fekszik az utcákon, nincs elég mentőautó stb. Erre mondta másnap reggel a miniszterelnök, hogy példamutató módon járt el a rendőrség. Tanultak a leckéből. Az instrukciókat komolyan vette a rendőri vezetés, hiszen a következő éjszaka ugyanígy jártak el. Akkor mondta Gergényi rendőr-főkapitány, hogy azért tudtunk olyan keményen és hatékonyan fellépni, mert éreztük a miniszterelnök támogatását a hátunk mögött. Tehát 20-án éjszaka megismétlődtek ezek az események, a levadászások, a brutális rendőri terror.

Itt az ideje, hogy nevén nevezzük az eseményeket. Nem zavargások voltak, nem ösztetűzések, hanem tömeges rendőri brutalitás, és tömeges, önkényes őrizetbevételek, majd letartóztatások, tömeges konstruált koncepciók eljárások, amelyek jelenleg is folyamatban vannak. Ezeket igenis meg kell nevezni.

Ez történt tehát szeptember 20-án éjszaka, és 21-én már Demszky Gábor főpolgármester és a kormányfő együtt nyilatkozták, hogy ilyen minőségű fellépést várnak továbbra is a rendőrségtől és meggyőződésük, hogy ilyen minőségű fellépéssel lehet fenntartani a rendet. Ismét hangsúlyozom, hogy ezek instrukciók alapján megtörtént események, és azt is, hogy a kormánynak joga volt, hogy utasítást adjon a rendőrségnek. Nem ezzel van a baj, hanem a tartalmával, ugyanis az lett volna a kutya kötelességük, hogy azt mondják, ennyi, elég volt a kínzásokból, a letartóztatásokból, mostantól nem tűrünk el egyetlen jogellenességet, rendőri túlkapást, kínzást, de pont a fordítottját mondták. Ezt október 23-áig egyetlenegy szóval nem vonták vissza. Nem történt olyan, hogy kiállt volna a miniszterelnök és azt mondja, most jövök rá, hogy butaságot beszéltem, mert nem volt ez mégsem olyan példamutató, vagy mégsem ilyen minőségű rendőri fellépést várok. Vagy azt mondta volna, jaj, már megint hazudtam, bocsánat – és akkor nem került volna sor az október 23-i borzalmakra.

Ez tehát közvetlen előzmény volt, és azért tartotta a mi bizottságunk olyan fontosnak, hogy március 15-e előtt tudatosítsuk azt, hogy ez egy hatályban lévő kormányinstrukció, hogy így kell a rendőrségnek viselkedni, mert természetesen következett volna szeptember 19- és 21-éből és október 23-ából, hogy március 15-én ez megismétlődjön. Mert miért ne? Jog szerint járt volna el akkor is a rendőrség. Ezért, teljesítve azt a feladatunkat, hogy mindent megteszünk azért, hogy Magyarországon soha többé ne kerüljön sor olyan emberi jogszétségekre, mint szeptemberben és október 23-án, ennek jegyében előre levelet írtunk a miniszterelnöknek, a rendészeti miniszternek és az országos rendőr-főkapitánynak – nyílt levelet, feltettük az internetre és sajtóközleményt is kiadtunk –, és abban rákérdeztünk, hogy hatályban van-e még ez az instrukció, és ha nincs, a miniszterelnök szíveskedjék nyilvánosan, az ország népe előtt kiállva kijelenteni, hogy arra kötelezem az országos rendőr-főkapitányt, megváltoztatva az előző instrukciómat, hogy tartsa be a nemzetközi emberi jogi és rendőrszakmai normákat és a magyar vonatkozó jogszabályokat.

Március 15-én az emberibb irányvonal jutott szerephez

Nekünk nagyon fontos módszerünk volt a bizottságban, hogy mindent transzparenssé, nyíltan csináltunk, szemben a Gönczöl-bizottsággal, amelyik első pillanattól kezdve állandóan titokzatoskodott. Hogy államtitok, szolgálati titok, nem nyilatkozunk, majd csak a végén nyilatkozunk. Mi folyamatosan a nyilvánosság előtt végeztük a munkánkat, fontosnak tartottuk, hogy a honlapunkra mindent feltegyünk, például a hivatalos levelezéseinket is. Tudta ezt a Miniszterelnöki Hivatal és az országos rendőr-főkapitány is.

Ezek után a Miniszterelnöki Hivatal elmondott bennünket mindennek, hogy Fidesz-bérencek vagyunk, ezért csináljuk és nem lehet bennünket komolyan venni. Viszont az országos rendőr-főkapitány írt egy nagyon szép levelet, biztosan egy ünnepélyes deklarációnak szánta, hogy tény, őket a nemzetközi és a hazai jogszabályok kötik, annak keretei között fognak március 15-én eljárni. Nagyon fontos volt az is,

hogy a különböző irányvonalak között, amelyek a rendőrségen belül léteznek, úgy tűnik, hogy március 15-én az emberibb és kicsit demokratikusabb irányvonal jutott kezdeményező szerephez.

Örülünk annak, hogy a tőlünk teljesen függetlenül tevékenykedő, három volt alkotmánybíróból álló ad hoc bizottság, amelyik a Gönczöl-bizottság jelentésére reagált, a felelősség szempontjából ugyanezekre a következtetésekre jutott. Az ő jelentésük is rajta van magyarul és angolul is a honlapunkon.

(Ezután egy DVD-ről levetítettek néhány részletet a bizottsági meghallgatásokról a szeptember 19-én történtek után. A korongból száz példányt kiosztottak az előadás végén a közönség között.)

Még a mi oldalunkon is kevesen ismerik a tényeket, amelyeket itt most hallhatunk. Az egyik korongon egy kétórás film van, amelyben nagyon sokan szólalnak meg, a másikon az október 23-i áldozatok közül is sokan megszólalnak. Az Echo tv-ben lesz rövidesen egy műsor, ahová áldozatokat is meghívtunk és szeretnénk minél több helyen megszólaltatni személyesen is őket. Még a velünk rokonszenvező jogász kollégák között is vannak olyan óvatosak, akik szerint nem szabad kampányolni, aláírást gyűjteni. Legyünk szépen csöndben, hadd menjenek ezek az eljárások a maguk útján, majd ott kiderül az ártatlanságuk. Kivétel nélkül mindenki, aki ezen a korongon megszólal, még eljárás alatt áll. Péterrel, aki elmondta, hogy az életéért kellett könyörögnie, megtörtént az a csoda, hogy megszüntették ellene az eljárást. Lejárt ügyében a nyomozati idő és nem hosszabbították meg. Azt gondoljuk, hogy miután már egy hónapja terítjük az országban ezeket a korongokat, ez is segített benne. Én hiszem, hogy igenis nyilvánosságra kell hozni ezeket a dolgokat. Óellene is hat vagy nyolc rendőr vallott, és ennek ellenére megállapította az ügyészség, hogy hazudtak, és nem lehet csak az azonosító jel nélküli, símaszkos, garázda rendőröknek a vallomásra építeni ezeknek az embereknek a sorsát, akik adott esetben nyolcéves büntetési tétellel fenyegedett eljárás alatt állnak.

A nyilvánosság elé kell tární október 23-a eseményeit

Akik itt hallhatók voltak, kivétel nélkül hivatalos személy elleni, vagy felfegyverkezve, csoportosan elkövetett, hivatalos személy elleni erőszak ügyében van ellenük eljárás. Majdnem mind egyetemisták, akik nem tudják, hogy ebben a vizsgaidőszakban még vizsgázhatnak-e, vagy már előbb be kell vonulniuk a börtönbe. Folyamatos bizonytalanságban élnek. Tényleg csoda, hogy még beszélni tudnak és pszichésen olyan állapotban vannak, hogy tudják az iskolai feladataikat is végezni, egyáltalán létezni.

Eljutottunk október 23-ig. Több, mint egy hónap eltelt a szeptemberi események és október 23-a között. Nézzünk magunkba, mit gondoltunk mi akkor a szeptemberi eseményekről? Talán olyasmit, hogy valóban szélsőséges alakok balhéztak a televízió előtt. Nem ismertük ezeket a borzalmakat és így következett október 23-a. Hajnalban indultak az események azzal, hogy a Kossuth téren feloszlatták azt a bizonyos demonstrációt, a tömeges erőszak akkor kezdődött, amikor reggel fél 10–10 óra tájban

mentek volna az emberek a zászlófelvonásra, és rendőrök sorfalába ütköztek. Sokszor kérdezték tőlem újságírók, mi volt a legmeggrázóbb történet, amit hallottunk a meghallgatásaink során? Azt válaszoltam, hogy nem lehet választani. Ha csak ezt az egy időpontot nézzük, még ennek kapcsán is megrázó történeteket hallottunk, olyanoktól is, akik nem sérültek meg, nem lötték ki a szemüket, nem amputálták az ujjukat. Most csak két történetet mondok el.

Az egyik: '56-os hősök is elmondták a történetüket, az egyik arról beszélt, hogy meghalt mellettem a barátom az '56-os sortűzben, engem bebörtönöztek, több társamat, barátomat felakasztották. Mi harcoltunk '56-ban ennek az országnak a szabadságáért, a demokráciáért. Eljött a rendszerváltás ideje, eljött az ötvenedik évforduló, szerettem volna leróni a kegyeletemet a meghalt barátaim iránt. Szerettem volna ünnepelni, egy gyertyát gyújtani a Kossuth téren, ott lenni az ünnep kezdetekor, és ehelyett rendőrsorfalakba ütköztem. Rendőrök szorítottak ki a Parlament környékéről és kezdtek gumibotozni, üvölni és pánikot kelteni. Azok az emberek ünnepelték az ötvenedik évfordulót, akik annak idején ezt tették velünk, vagy pedig a szellemi örököseik.

Ugyanebben az időben, tehát 10 óra tájban ment a Kossuth tér felé az az ötgyermekes család – az édesanya megszólalt a Pesty László-filmben –, akik hónapok óta tervezgették, hogy milyen szép lesz majd ez az ünnep. Magyarázták a gyerekeiknek, miért is olyan fontos október 23-a, miért kell a lelkünket és a testünket is ünneplőbe öltöztetni erre a napra. Tervezgették, mit fognak csinálni ezen a különleges napon. Ahogy az édesanya elmondta, meg kellett élniük azt a megaláztatást, hogy beleütköztek a rendőri sorfalakba, elkezdtek őket kergetni. Amikor a rendőrök kezdték kiszorítani a tömeget a Kossuth tér felől, azon a címen tették, hogy be nem jelentett tüntetésre jöttek.

A következő epizód: az Alkotmány utcánál 3 óra körül akartak az emberek visszamenni a Kossuth térre, és akkor is elkezdtek visszaszorítani a tömeget, véletlenül sem a Nyugati pályaudvar irányába, hanem a Deák tér, az Astoria felé.

Mielőtt befejezném, és átadnám a szót Szöőr Annának, nézzünk meg egy rövid összefoglalót az október 23-ai áldozatokkal készült meghallgatásunkról. *(Itt ismét filmvetítés következett, azokkal az emberekkel készített interjúkat láthattunk, akik súlyos sérüléseket szenvedtek a rendőri erőszaktól.)*

Hölgyeim és uraim! Nyilván sok erkölcsi dilemma előtt állunk ennek a bizottságnak tagjaiként. Az a dilemma, hogyha ezekről az eseményekről tudunk, hallgathatunk-e, eléggé egyértelműen megválaszolható. Egy beszélgetés során említettem, hogy megértem azokat az embereket, akik hozzánk fordulnak, de azt mondják, a nevüket nem adhatják a nyilatkozatukhoz, az adományukhoz (pénzbeli támogatást is kapunk, de sokan kérik, ne jelenjen meg a nevük), mert félnek. Édesapámnak is elmondtam, hogy megértem az emberek félelmét, mire azt mondta, az a baj, hogyha majd eljutunk odáig, hogy azokat viszik el a saját lakásukból, és verik össze, akik most félnek, nem lesz már olyan szomszédjuk sem, aki szólni mer.

Egyet ne felejtünk el. Mégiscsak történt egy rendszerváltás. Az ötvenes években

félni kellett és reszketni – egyébként most jön vissza az a hangulat, hogy ők és mi, és ez a suttozás... Nemrég kórházi kezelésen voltam, kaptam az infúziót, és az ágy-szomszédom úgy kommunikált velem, hogy egy újságot a szája elé tett, és úgy sutto-gott mögüle. Meg sem tudtam fordulni, de egy idő után „besokalltam” és elkezdtem kiabálni, hogy ne haragudj, de hol élsz te, hogy itt suttozni kell és újságpapír mögé bújni, és még arra is vigyázni kell, nehogy Magyar Nemzet mögé, mert akkor lebukunk, hát vegyük már észre, hogy nekünk annyi jogunk lesz, amennyit magunknak kikövetelünk. Itt már nincsenek orosz csapatok, mégiscsak tagjai vagyunk az Európai Uniónak... Ha úgy fogjuk fel, hogy minden reménytelen, elvesztünk. Vegyük észre, hogy túsul ejtették az országunkat, egy apró, törpe kisebbség. Vissza kell, hogy vegyük! Ennek az első lépése az, hogy feltárjuk ezeket a borzalmakat, és azt, hogyan akarták rendőri brutalitással, börtönbeli kínzásokkal és koncepciós eljárásokkal megfélemlíteni az ellenzéket és az összes kritikus hangot. Hogyan akarták démonizálni és a világ előtt is bűnözőként beállítani mindazokat, akik ezzel a kormánnyal szemben kritikusak. Ezt fel kell tárni a magyar emberek előtt, a világ előtt, és ki kell állni ezeknek az embereknek a jogaiért. A valódi felelősök megtalálásáért és felelősségre vonásáért, a sérültek azonnali és peren kívüli kárpótlásáért, a koncepciós eljárások azonnali megszüntetéséért.

Ez az első lépés, a minimumprogram, amire majd minden mást építeni lehet, ahhoz, hogy visszavegyük az országunkat.

*(A református egyházkerület székházában
április 13-án elhangzott előadás szerkesztett változata)*